

KNIHOVNA JAKO BEZPEČNÝ VEŘEJNÝ PROSTOR 13:30–18:00

Garanti: Ing. Jiří Mika – Středočeská vědecká knihovna v Kladně

Spolugranti: Mgr. Ivo Kareš – Jihočeská vědecká knihovna v Českých Budějovicích
Mgr. Jan Konrád – Městská knihovna v Praze

Tématu bezpečnosti v knihovnách byl věnován celodenní blok příspěvků na loňské konferenci Knihovny současnosti. Už tam se ukázalo, že je zájem toto téma dále rozvíjet a že přednesené příspěvky zdaleka nepostihly všechny problémy. Letošní půldenní sekce tedy naváže na to, co bylo řečeno loni, a pokusí se v tom pokračovat. Opět bychom chtěli zdůraznit určitý protiklad mezi snahou vytvářet knihovnu jako otevřený veřejný prostor a nutností zajistit v tomto prostoru bezpečnost. Pokusíme se získat více příspěvků z praxe, tedy od samotných knihovníků. Část bloku věnujeme aktuálnímu problému ochrany osobních údajů v knihovnách, především ve vztahu k Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů, které nabude účinnosti v květnu 2018.

***Jiří Mika** absolvoval Fakultu stavební ČVUT v Praze, obor Ekonomika a řízení stavebnictví se zaměřením na automatizované systémy řízení. Pracoval jako programátor, středoškolský učitel informatiky a od roku 1991 jako bibliograf a správce databází v Ústavu pro českou literaturu AV ČR. Od roku 1997 působí ve Středočeské vědecké knihovně v Kladně, nejprve jako systémový knihovník, poté vedoucí odboru doplňování a zpracování fondu a od října 2012 jako ředitel. Je předsedou redakční rady časopisu Čtenář a předsedou správní rady Nadace knihoven. Publikuje články z oblasti knihovnictví a regionální kultury.*

***Jan Konrád** absolvoval Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy – Ústav informačních studií a knihovnictví. V Městské knihovně v Praze pracuje 17 let, od ledna tohoto roku jako vedoucí Ústřední knihovny. Od roku 2015 je členem Bezpečnostního týmu. Před vznikem Bezpečnostního týmu pracoval v menších pracovních týmech zabývajících se potlačováním negativních jevů v knihovně.*

***Ivo Kareš** v knihovnictví pracuje od roku 1997, od roku 2012 jako ředitel Jihočeské vědecké knihovny v Českých Budějovicích. Pod jeho vedením získala knihovna v roce 2014 cenu „Knihovna roku“ za zavedení služby půjček e-knih.*

PROGRAM

PŘEDNÁŠKY – MALÝ SÁL Č. 2

13:30–14:15

CO ZMĚNÍ OBECNÉ NAŘÍZENÍ O OCHRANĚ OSOBNÍCH ÚDAJŮ V SITUACI KNIHOVEN

/ PhDr. Miroslava Matoušová / Úřad pro ochranu osobních údajů

Příspěvek k Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (General Data Protection Regulation – GDPR).

***Miroslava Matoušová** je absolventka oboru Knihovnictví a vědecké informace na Univerzitě Karlově v Praze. Po praxi v informačních službách působila v letech 1990–2001 na několika pozicích v ústředních úřadech ČR. Od 1. června 2001 do 31. května 2011 byla inspektorkou Úřadu pro ochranu osobních údajů. V tomto úřadu působí i nadále, v současné době se věnuje zejména implementaci nového právního rámce ochrany osobních údajů a mezinárodní spolupráci. Ochranou osobních údajů se zabývá od r. 1991, počínaje prvním československým zákonem o ochraně osobních údajů.*

14:15–14:45

PŘÍSTUP MĚSTSKÉ KNIHOVNY V PRAZE K NAŘÍZENÍ GDPR Z POHLEDU PRÁVNÍKA /

JUDr. Tereza Danielisová / Městská knihovna v Praze

Obecné nařízení o ochraně osobních údajů z pohledu knihovnické právničky, aneb jak by se knihovna měla na účinnost nařízení připravit.

Tereza Danielisová vystudovala Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze. Od roku 2005 pracuje v Městské knihovně v Praze, které ráda pomáhá vypořádat se všemi výzvami, které právní řád přinese.

14:45–15:10

GDPR A KNIŽNIČNO-INFORMAČNÝ SYSTÉM /

Ing. Nadežda Andrejčíková, PhD., Ing. Libor Piškula / Cosmotron Bohemia, s. r. o.

V důsledku rychlého rozvoje informačních a komunikačních technologií se do značné míry změnil způsob komunikace ve všech směrech, teda aj vrátane komunikácie s knižnicami a medzi knižnicami. Údaje, vrátane tých osobných, sú všetky v elektronickej podobe a preto je dôležité zaoberať sa aj ochranou takýchto údajov, aby nedochádzalo k ich zneužitiu. Preto EÚ vydala nariadenie GDPR – General Data Protection Regulation, ktorým upravuje spôsob manipulácie s takýmito údajmi.

V našom príspevku sa pokúsime poukázať práve na to, kde a ako sa toto nariadenie dotýka knižnično-informačného systému. Pokúsime sa predstaviť niektoré konkrétne príklady implementácie GDPR v knižnično-informačnom systéme ARL a tiež upozorniť na dôležité aspekty, ktoré je potrebné mať na pamäti pri používaní vybraných služieb.

Nadežda Andrejčíková, PhD., vyštudovala automatizované systémy riadenia na SPU v Nitre, pred založením firmy pracovala v Podniku výpočetní techniky Brno a už 25 rokov sa venuje knižniciam ako aj doméne kultúrneho dedičstva celkovo. Celú túto dobu vedie vlastnú firmu, ktorá má dnes takmer 30 zamestnancov, a taktiež pôsobí ako pedagóg a vedecko-výskumný pracovník na Fakulte informatiky a informačných technológií STU Bratislava. Naďalej sleduje trendy v oblasti pamäťových inštitúcií a nových technológií so zameraním na ich využitie pri spracovaní a sprístupňovaní informácií. Zaujíma sa tiež o spracovanie prirodzeného jazyka a získavaní informácií a znalostí z nich, ako aj analýze veľkých dát, či novým spôsobom vyhľadávania a sprístupňovania informácií.

Libor Piškula vystudoval informatiku na Vysokém učení technickém v Brně. Od roku 2002 pracoval jako programátor a analytik informačního systému ARL ve firmě Cosmotron v Hodoníně, od roku 2008 je na pozici vedoucího vývoje. Kromě vývoje ARL spolupracoval i na projektech obalkyknih.cz, půjčování e-knih z eReading a Flexibooks nebo na integraci knihoven do portálu Knihovny.cz.

15:10–15:40

METODICKÉ CENTRUM PRO VÝSTAVBU A REKONSTRUKCI KNIHOVEN

V MORAVSKÉ ZEMSKÉ KNIHOVNĚ V BRNĚ / Mgr. et Mgr. Monika Kratochvílová / Moravská zemská knihovna v Brně

Příspěvek představí hlavní cíl projektu – podpořit prostřednictvím metodického centra výstavbu a rekonstrukci knihoven v České republice, výměnu zkušeností (best practices) a sdílení aktuálních trendů. Seznámí s plánovanou databází k výstavbě a rekonstrukci knihoven jako pomocnou evidencí realizovaných projektů. Součástí aktivit metodického centra bude kromě seminářů a metodik nový zpravodaj pro zřizovatele knihoven a knihovníky ke sdílení zkušeností a příkladů dobré praxe na podporu rozhodovací činnosti v oblasti rozvoje knihoven. Vydávání zpravodaje bude reakcí na absenci platformy, která umožní cíleně působit na kvalitativní proměnu interiérů a exteriérů veřejných knihoven jako center komunitního života a míst setkávání všech generací.

Monika Kratochvílová pracuje od roku 2005 na pozici krajského metodika. Ve své profesní orientaci se dlouhodobě věnuje problematice legislativního zázemí knihoven, oblasti neprofesionálních

knihoven a vícezdrojového financování. Svoje metodická doporučení si od roku 2010 ověřuje také na pozici obecního knihovníka. Je dlouholetou aktivní členkou Svazu knihovníků a informačních pracovníků ČR, členkou Asociace muzeí a galerií ČR a Společnosti přátel Jiřího Mahena. Je redaktorkou časopisu Duha. V letech 2013 až 2016 vyučovala knihovnictví na Obchodní akademii v Brně. Působí jako lektor e-learningových kurzů.

15:40–16:00 – PŘESTÁVKA

16:00–16:30

BEZPEČNOST PROVOZU V PRAXI ÚSTŘEDNÍ KNIHOVNY MĚSTSKÉ KNIHOVNY V PRAZE / Mgr. Jan Konrád / Městská knihovna v Praze

Knihovna je veřejně přístupné místo a pobyt v ní je upraven knihovním řádem. V knihovnách tak mohou pobývat pouze ti, kteří nastavená pravidla dodržují. Aby knihovníci mohli zdárně řešit porušení pravidel ze strany návštěvníků, musí být dobře seznámeni s pravidly knihovny, s jejich výkladem a musí je umět v konkrétní situaci aplikovat. Vedle toho by se však knihovna měla snažit vytvářet taková systémová opatření, která samotná vedou k potlačování negativních jevů. Na příkladech z praxe se podělíme o naše zkušenosti.

16:30–17:10

BEZPEČNÁ JÍZDA S KNIHOVNOU / Mgr. Bohdana Kuzmová Křepinská/ Městská knihovna Hodonín

Příspěvek bude zahrnovat postřehy z praxe, uvedeme nástin problémových situací, které jsme zažili a je možné je nadále očekávat ve veřejné městské knihovně, a jaká aplikovat opatření, aby se zvýšila bezpečnost v knihovně. Téma rozdělíme do tří okruhů:

1. Knihovna jako bezpečný prostor pro návštěvníky (vybavení, doplňky, handicapovaní, spolupráce s policií).
2. Knihovna jako bezpečný prostor pro zaměstnance (typy problémových návštěvníků, krizové situace a řešení, jak se školíme a umíme se bránit).
3. Knihovna jako bezpečný prostor pro dokumenty (ochrana fondu v Městské knihovně Hodonín)

Bohdana Kuzmová Křepinská vystudovala humanistiku na ZČU v Plzni a filozofii a latinskou filologii na UPOL. Pracuje jako odborný knihovník v Městské knihovně v Hodoníně. Od začátku působí jako knihovník v přímých službách. Nejprve působila coby knihovník dětského oddělení a v současné době jako vedoucí oddělení služeb. Zaměřuje se na nové trendy ve veřejných knihovnách a problematiku práce s návštěvníky veřejného prostoru. Ve volném čase dělá náčelníka spolku fotografů v Hodoníně a aktivně se věnuje fotografování.

17:10–17:50

INTERNETEM BEZPEČNĚ – AKTIVITY KRAJSKÉ KNIHOVNY A SPŘÁTELENÝCH SPOLKŮ V KARLOVARSKÉ KRAJI V OBLASTI BEZPEČNÉHO POHYBU V ONLINE PROSTŘEDÍ / Bc. Michaela Kožíšková / Krajská knihovna Karlovy Vary

Přednáška představí cca dvouleté aktivity, které krajská knihovna spolu se spřátelenými spolky v Karlovarském kraji realizuje v oblasti bezpečného pohybu v online prostředí. Jde především o vzdělávací aktivity pro širokou veřejnost, vydavatelskou činnost, pořádání dvoudenní konference pro odborníky ve vzdělávání a rodiče, navazování partnerství s dalšími zainteresovanými organizacemi a další zajímavé aktivity.

Michaela Kožíšková pracuje v Krajské knihovně v Karlových Varech již od roku 2003 jako projektová manažerka. Za tuto dobu knihovna zrealizovala desítky nejrůznějších projektů za celkovou částku převyšující 20 mil. Kč. Mimo klasických projektů zaměřených na rozvoj knihovny či vzdělávání pro širokou veřejnost má na starosti též aktivity pro zdravotně znevýhodněné občany (neslyšící, senioři atd.). V roce 2009 získala knihovna mezinárodní ocenění JODI AWARDS (za aktivity pro handicapované, Londýn) a o rok později ocenění v soutěži MOSTY (záštitu uděluje L. Klausová). V současné době se věnuje mimo jiné vzdělávání v oblasti bezpečnosti v online prostředí, kde již

2 roky realizuje řadu projektů na toto téma (přednášky, kurzy, konference, vydavatelská činnost atd.). Téměř všechny aktivity jsou realizovány z externích financí (grantů). Je též současně místopředsedkyní spolku Biblio Karlovy Vary, který úzce spolupracuje s knihovnou na různých projektech. Pokud ji nenajdete v knihovně, je se svým psem v lese nebo na dovolené někde v Alpách.

17:50–18:00
ZÁVĚR BLOKU